

(המשך מעמוד 10)

של עראפאת, אך ממשלת ישראל סירבה לאשר זאת.

המלך חוסיין הודיע ש...לא יעמוד למיכשול" אם הפלסטינים רוצים במדינה משלהם בגדה וברצועה. הסכים להשתתף פתם בוועידת ז'נבה במעמד עצמאי, ורמז שהוא מכיר בעובדה שאין תושבי הגדה רוצים להיכלל עוד בממלכתו.

מדינתנו פנימית. אלה היו רק סייגים גלויים, בדומה לקצה הקרחון הרבולט מעל לפני המים. בדיווחים סודיים ובשיחות פרטיות, נתקבלה תמונה הרבה יותר שלמה.

על פי תמונה זו, קיים בתנועת הפיי דאון מאבק פנימי. החלק המרכזי של התנועה, בהנהגת עראפאת, מוכן למדינה פלסטינית בחלק מן הארץ, תוך הכרה בישראל. החלק הקיצוני של התנועה מתנגד לכך.

מאבק זה הוא חלק מן המאבק הערבי הכללי. עראפאת נתמך בעמדתו עליידי נשיא מצריים, שהשפעתו בעולם הערבי הולכת וגוברת מאז המלחמה, ועליידי מדינות הערביות המתונות. הקיצוניים נתייכים לוב ועיראק, וגם עליידי סוריה. זו משתמשת בהם כדי להגביר את עמדתה המיקוה שלה בשיחות על הפרדת הכוחות.

קיצוניים למען קיצוניים. על רקע שטוח זה, יומה המפקדה הכללית את הרצה בקריית-שמונה.

המפקדה הכללית היא הפלג הקיצוני ביותר בתנועת הפידאון, ופעולת קריית-שמונה היתה רבת-תכליתית, מבחינתה: לערער את מעמדו של עראפאת ואנשיו, עליידי הצגתם כתבוסנים ורודפיי ומישרות, לעומת הלוחמים של המפקדה.

לסכסוך בין עראפאת וממשלת לב-נון, לחוק את הכוחות הקיצוניים בישראל, המתנגדים להסדר עם הפלסטינים, ולעורר את ישראל לתגובה נועזת.

מת, שתרחיק אפשרות של הידברות יש-ראליסטית.

נראה שכל המטרות הללו הושגו, לפחות חלקית. ממשלת לבנון ועראפאת סירבו לגנות את המעשה, שמא ייחשדו כי משתפי-פולה עם ישראל. תחת זאת בא היריון המגוחך כאילו מבצעה-הפעולה לא

בטוח הקצר, השיגה פעולת-ההתאבדות את כל אלה, אך מעשה-זוועה זה, כמו כל מעשה-הזוועה הקודמים, ישפיע רק במעט על מהלך הדברים, הנובעים מן המציאות המדינית החדשה במרחב.

מישפט

המוצא האלגנטי איך ייצאו שושת שופטי בית-הדין מן המבוכה?

המישפטים לא שאלו את עצמם. הם שבעו: "האם הם יקבלו את העתירה?" אלא: "איך הם ידחו אותה?"

אילו יקבלו שושת שופטי בית-הדין העליון את עתירתו של האלוף שמואל (גורודיש) גונן נגד ועדת אגרנט (הנולדו החו 1910). היה המוסד המישיפטי העליון נמצא במצב בלתי-אפשרי. מי קבלת העתירה היתה מתפרשת כקביעה שוועדת אגרנט, הכוללת את נשיא בית-הדין העליון ואת אחד משופטיו, הפרה את הדין, ספק הוא אם שניהם היו יכולים להמשיך לאחר-מכן בתפקידם המישיפטי.

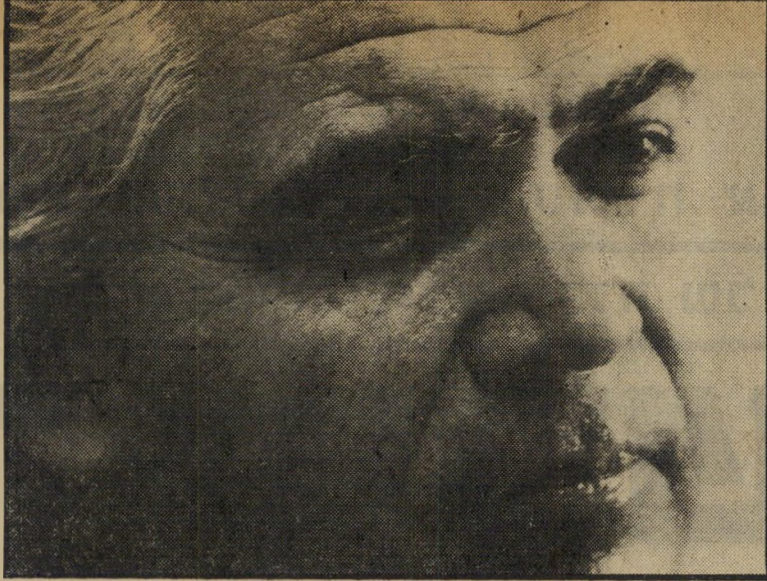
רק 25 ל"ג. גונן טען שהוועדה הפרה את חוק ועדות-החקירה, כאשר לא התיירה אותו רשמית שהוא עלול להיפגע ממסקנותיה, ושהוא רשאי למנות פרקליט שיקור עדים ויעניין במישיפטים.

הסעיף בחוק, בעניין זה, הוא חריג-משמעי. איך יכלו השופטים העליונים יואל וזסמן, צבי ברנזון ויצחק קיסטר ליישב את נוסח הסעיף עם הנהגות הוועדה?

המוצא שמצאו היה אלגנטי: הם לא נכנסו כלל לשאלה אם הוועדה הפרה את החוק או לא. תחת זאת דחו את העתירה על הסף, בטענה פורמלית: שדו"ח הוועדה אינו סופי, אלא רק חלקי.

זוהי טענה דחוקה. כי אין זה דו"ח בנינים, שיכול להשתנות בממשך העבודה. הדו"ח החלקי הוא סופי, לגבי התקופה והנושא בהם הוא דן.

גם הטענה השנייה, שהוועדה לא המליצה על גירוש גונן מצה"ל, אלא רק על הש-

אזוף (מילי) פלד אריק-שרון של השלוש?

מקמל זה משמאל והן מימין לאורך הקשת הפוליטית המקובלת. כקצין-מטה ותיק, רגיל מתי פלד לחשוב במושגים של כוחות. ממאמרו מבצעת השאלה: האם "חיל-הישע" המוצע הוא גדול למדי כדי למלא את המשימה המיועדת לו?

למרות מימדיו המרשימים של מחנה זה, ולמרות שהנמנים עליו בדרך כלל גם מהזים עצמם כשותפים לעיקרים חברתיים ותפישות מדיניות, אין רישומו של מחנה זה בדרכה המדינית של ישראל כי שנים האחרונות.

"בימים אלה של תסיסה חברתית, של התעוררות המונית שלא ידענו כמותה, יכול היה מחנה זה להציע לעם דרך ושיטה שיש בהן כדי לחלץ אותנו מן המבוכה ומן המצוקה שנקלענו לתוכם.

הבעיה שמקשה על אותם גופים, העשיריים באורח טבעי להימנות על גוש פרוגרסיבי כזה, בדומה אולי לבעייתם של גופי המחאה, היא שיש ביניהם הבדלים בכמה וכמה תחומים חשובים. אולם בעוד שאצל תנועות-המחאה המשותף הוא הטפל ואילו המפריד הוא העיקר, הרי לגבי הגופים הפוליטיים הפרוגרסיביים אצלנו, המשותף הוא העיקר ואילו המפריד הוא הטפל.

גופים אלה מסוגלים ללא קושי להסכים על קווי מדיניות חוץ ובטחון, או על בעיות הכרוכות בשאלת מעמדו של הפרט ביחס למדינה, או על חומרת הפער החברתי והצדעים המידיים הדרושים לטיפול בו. "גופים אלה" בשום מקום במאמר אין פלד מאזכר בפירוש את הגופים שיעליהם הוא מתכוון. אולם הדבר מוצג בין השטין: התנועה לזכויות-האזרח, מרי, מוקד, הקבוצות מסוג "בכל-זאת מערך" (שמתי פלד עצמו היה אחד ממנהיגיה בי בחירות האחרונות) וקבוצות הקיימות בי מפלגות הוותיקות.

כתוב האלוף-המיורח, בשפת רמוזים: "גופים אלה, שרובם מהווים מפלגות נארגנות ומיעוטם ארגונים מוגדרים בתוך מפלגות קיימות, היו מסוגלים בשעה חמורה זו להשיפע על כוונה של מדיניותנו הלאומית, אילו גילו מידה כלשהי של הכרה בכוחם המשותף, ואילו הראו נכונות להעיל את השפעתם המשותפת במקומות בהם נופלות ההכרעות."

ליכוד אחריות! מסכם פלד: "אין דבר גורע עתה למרכיבי המחנה הפרוגרסיבי בכוח מאשר לעמוד מנגד, ולא להתכונן ליום בו חייבים יהיו לטול אחריות לעתידה של ישראל כמדינה וכחברה. עתה הזמן לבדוק ולהחליט אם אמנם יש בקרבנו כוח פרוגרסיבי גדול דיו להתמודד על אופיה של החברה הישראלית נוכח האפשרות שמפלגת העבודה תאבד את תפקידה המסורתי כשותף הבכיר בי שלטון."

לכאורה, זהו ניתוח עיוני. אולם הדבר רים נקראו בעיון במרכזי כל המיפלגות. לפני קרוב לשנה יצא אלוף אחר - אריק שרון - בהכרזה דומה בעל-פה, במסיבת עיתונאים סנסציונית. מאותה מסיבה צמה הליכוד הימני.

פלד הוא טיפוס שקט ומחושב יותר משרון. רבים שאלו את עצמם השבוע: האם מאמר זה נועד לשמש את ראשון ליזומה דומה בקצה השני של הבמה?

כך נסתבר כי טובת המדינה מחייבת עריכת בחירות חדשות לאתר ו/או באוקטובר ו/או אחרי רי גמר עבודת ועדת אגרנט ו/או המשך כהונת ממשלת המעבר ו/או הקמת ממשלת ליכוד לארץ מי ו/או הקמת ממשלה חדשה כי מתכונת היוצאת.

הליכוד: סיכוי לשילטון

לגבי מועד הבחירות, היתה דעתו של כל גורם כפופה לשתי שאלות: (א) מה יהיה גורלו-שלו בבחירות אלה? (ב) מהי הרישיה הפופולרית ביותר בשעה זו?

הדרישה הפופולרית היתה, לרוב הדיי עות, עריכת בחירות בהקדם האפשרי. לכן גדלו בכך כל הגופים אשר דעתם על נושא זה אינה משפיעה ממילא על ההכרעה. המיפלגות הקטנות יכלו להרשות לעצמן להגיד את הדבר הפופולרי, מבלי להסתכן, גם אם הן חוששות מפני הבחירות. המיפלגות היותר גדולות, לעומת זאת, היו נאלצות לשקול אם יעלו או יירדו בבחירות שתיערכנה בעוד 100 יום - המנימום הדרוש מבחינת החוק, הן קבעו את עמדתן בהתאם:

הליכוד הימני מושכנע שצפויה לו עלייה גדולה נוספת בבחירות קרובות, בהן יוכל לבדו לנצל את אופיית המחאה, הזעם על המחל, מישקע דו"ח אגרנט וההתכתשות במערך. הליכוד מקווה

מעגל המועדים

לראשות

הממשלה

מצטמצם - ונותר

רק מועמד

סביר אחד

להפוך לסיעה מס' 1 בכנסת, ועל כן הוא דורש בחירות בהקדם האפשרי.

הגופים הרציניים במערך היו ערים לסכנה זו, ועליכן ניסו לדחות את הבחירות עד כמה שאפשר. פינחס ספיר דיבר על אוקטובר.

ל"ע הציע לערוך בחירות, בהקדם" - אך לא לפני סיום עבודת ועדת אגרנט. כלומר: קרוב לוודאי רק בשנה הבאה.

המפ"ד, רפ"י וגופים אחרים ב" מערך ביקשו למנוע בכלל עריכת בחירות. עמדות אלה משקפות תחושת המיפלגות הדרתיות החששות שהן תאבדנה קודות רבים עוד יותר לליכוד הימני. רפ"י חוששת מפני בחירות שיעמידו אותה בפני בריחה אפורית: לנחוז כישלון חרוץ בהופעה עצמאית, להצטרף כנגד גל המישי לליכוד, או להישאר כי מערך בעמדה נחותה.

הנישורו אינו חשוב

ולם השאלה המעשית ביותר, שי עמדה השבוע במרכז כל החישובים, היתה: מי יעמוד בראש הממשלה הבאה - והאם אפשר בכלל להקים ממשלה חדשה?

התשובות על שאלות אלו יקבעו במידה רבה את מועד הבחירות. אם תקום ממשלה יציבה, לא יהיה כלל צורך בבחירות מוקדמות. אם תקום ממשלה סבירה כלשהי, אפשר יהיה לדחות את הבחירות עד אוקטובר והלאה, מתוך תיקווה שערך או ישכנע הרוחות. אם לא תקום שום ממשלה, והממשלה הי יוצאת תמשיך לכהן כממשלת-מעבר, לא יהיה מנוס מבחירות מוקדמות.

כך התמקד הכל סביב השאלה: מי ירכיב את הממשלה?